

Salgótarjáni Összevont Óvoda és Bölcsödé Baglyasi Tagóvoda nevelési sajátosságai

*Pedagógiai programunkat a Salgótarjáni Összevont Óvoda és Bölcsőde keretprogramja
részeként alkottuk meg, amely a központi keretprogram mellélete*

Helyzetelemzés

Óvodánk Salgótarján külterületén helyezkedik el.

Körzetünkben nagyon sok hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Jelenleg két csoportban folyik a nevelő-oktató munka.

A csoportszobák tágasak, esztétikusak, a gyermekek számára megfelelően berendezettek.

Mozgásfejlesztő eszközökkel gazdagon felszerelt tornaterem, igényesen kialakított kézműves műhely elégíti ki a gyermekek igényeit.

Biztosítottak a speciális fejlesztő feladatok (logopédia, fejlesztő pedagógia) elvégzéséhez szükséges külön helyiségek.

Az udvar nagy, tágas területen helyezkedik el, mozgásfejlesztő játékokkal felszerelve.

Folyamatosan törekszünk eszközeink bővítésére pályázatok nyomán követésére.

Az óvodai teendőket, a gyermekek nevelését, gondozását négy fő óvodapedagógus és két fő dajka látja el. Az óvodatitkár másik tagóvodával megosztva végzi el feladatát.

Karbantartónk a Költségvetési Intézmények Gazdasági Szolgálatának állományába tartozik.

Az utazópedagógusok (fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógypedagógus) heti egy alkalommal látják el feladatukat.

Az intézmény valamennyi dolgozójának belső igényévé vált az önművelés, nyitottak, befogadóak vagyunk az újra.

Az elmúlt nevelési években több, a gyermekek és az intézmény céljait szolgáló és segítő továbbképzésen vettünk részt. A Salgótarjáni Összevont Óvoda szervezésében belső szakmai munkaközösségeken, és külső előadó által megtartott előadásokon, továbbképzéseken.

A megszerzett ismeret, tudás megosztását, és a gyakorlatban való alkalmazását fontosnak és elengedhetetlennek tartjuk, mert ez segít hozzá szakmai fejlődésünkhöz és alakít ki egy normát.

A nevelőtestület tagjai szakképzettek.

- 1 fő rendelkezik szakvizsgával, és 1 fő másoddiplomával
- A két fő dajka szakképesítéssel rendelkezik, minden második évben ismereteiket újítyják és bővítik a városi munkaközösségi továbbképzéseken.

A keretprogramban meghatározottakon túl, a továbbiakban helyi sajátosságainkat emeljük ki.

A program sajátossága, hogy az óvodai nevelést a néphagyomány ápolós érzelmére ható eszközrendszerével gazdagítja. Hat a gyermekekre, alakítja a családok szemléletmódját, egy emberléptékű kapcsolatrendszerben működik.

Több éves tapasztalataink igazolják, hogy az óvodai nevelés folyamatában a népi kultúra azon elemei építhetők be, amelyek igazodnak a gyermek életkori fejlődési sajátosságaihoz, és a mindennapi életét gazdagítják.

Az óvodai nevelésünkkel útravalóul adjuk gyermekeinket azt a tevékenységek által megélt érzelmi többletet, amellyel nyitottan és otthonosan mozognak az emberi közösségekben. Azt akarjuk, hogy legyen bennük őszinte tisztelet embertársaik iránt. Legyen szemük és fülük az élet valódi szépségeire, kapjanak ösztönzést azok létrehozására.

Hagyományainkból erőt merítve felelősséggel végezzük a hagyományápoló munkát, alapozzuk gyermekeink természetes műveltségét, önmagunk örömeire, gyermekeink javára.

Célrendszerünk: (a keretprogram célmeghatározásain túl)

Az óvodai nevelés célja:

Célunk a 3-6-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, aki korának megfelelő ismeretekkel rendelkezik, anyanyelvén jól kommunikál, környezetében tájékozott, megfelelő ismeretekkel rendelkezik, a változásokra nyitott, együttműködő, aktív, tevékeny, barátságos, a feladatok elfogadásár és megvalósítására motivált.

Fizikailag korának megfelelően fejlett, mozgása rendezett, magatartása kiegyensúlyozott, figyelmes, udvarias, önálló, az iskolai feladatok végrehajtására képes.

Speciális nevelési célok:

- ✓ Néphagyományőrző programunkból következnek speciális nevelési céljaink:
- ✓ A múltból átvett néphagyományokban található értékek átadásával, az ember és a természet közötti egészséges viszony megalapozása, a harmonikus emberi élet igényének alakítása.
- ✓ A múltból, értékeinkből építkezve a gyermekekre azonosság-tudatának, a valahova tartozás egészséges emberi érzésének „a jó együtt lenni” önfeledt örömeinek kialakítása.
- ✓ A hagyományok, az ünnepek tiszteletének, szeretetének megalapozása, átörökítése.
- ✓ A népi kismesterségekhez kapcsolódó változatos tevékenységek megismertetésével, gyakoroltatásával az önkifejezés, az önkiteljesedés gazdagítása, az esztétikai fogékonyság fejlesztése.
- ✓ A kisgyermek és a szülők érzelmi életének pozitív befolyásolása azzal a hatástöbblettel, amely a néphagyományok, népszokások átélésében jelen van, és mindig a közös örömforrást jelenti.
- ✓ A szociális hátrányokból eredő esélyegyenlőtlenség, csökkentése a családdal együtt:
- ✓ Az egészség kultúra, egészségvédelem,
- ✓ A környezettel való harmonikus együttélés,
- ✓ Környezet tudatos magatartás kialakítása, fejlesztése,
- ✓ Az együttélés szabályainak megalapozása, elfogadása, gyakorlása,
- ✓ A gyermek személyiségének tiszteletben tartásával a gyermek erősségeire támaszkodva segítjük benne rejlő tehetség kibontakoztatását., a gyenge pontok erősítését, támogatását.
- ✓ A kiemelkedő képességeik gondozását, fejlesztését, gazdagító programok felkínálásával, lehetőségek megteremtésével valósítjuk meg. (Bozsik foci, Műhelyfoglalkozások, Népi játék
- ✓

Alapelveink

- ✓ Különös gondot fordítunk a család nevelési elveinek megismerésére, folyamatos informálásra gyermekünk fejlődéséről, a fejlődés feladataira a kölcsönösség elveinek alapján.
- ✓ Gondoskodunk arról, hogy a család konkrétan ismerje meg az óvodai nevelés cél-és feladatrendszerét, és azzal azonosulva segítse a gyermekek fejlesztését.

- ✓ Fontos alapelvünk, hogy a megértés, a figyelem, az elfogadás, a szeretet változatos, általunk biztosított mintáit követve a szülők is szeretettel, gondoskodással, figyelemmel, türelmesen forduljanak gyermekük felé. Fogadják el őket olyannak, amilyenek.
- ✓ Az óvodai élet minden területén különös gondot fordítunk fejlesztő munkánkban a fejlődésben lelassult gyermekek, vagy szociális hátránnyal küzdők, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek időbeni kiszűrésére és a megfelelő fejlesztésére, szükség esetén speciális szakemberek bevonásával.

Alapfeladatok:

A hagyományörző program az alapprogramban megjelölt általános feladatokat a következők szerint tagolja:

- Érzelmi nevelés
- Az egészséges életmód alakítása
- A szocializáció segítése
- Az értelmi nevelés
- Az anyanyelvi nevelés

A hagyományörző szemléletű nevelés az óvodáskorú gyermek érzelmi fogékonyságára alapoz. A megismerési folyamatot érzelmek kísérik. Az érzelmek jelzik a gyermeket ért hatások mikéntjét, egyben további érzelmi aktivitásának motiváló erejévé válnak. Az érzelmkifejezés egy része veleszületett. Később a gyermek, utánzás útján megtanulja, az érzelmeit kifejezni és kezelni. Ezért is nagy a környezetben élők, őt nevelők felelősége.

Érzelmi nevelés:

A gyermek biztonságérzetének megalapozásával az önbizalom erősítése, a szocializálódás elősegítése.

Aktív érzékenység alapozása az emberi és természeti környezet hatásaira.

A hagyományörzés és természetóvás motiváló hatásának folyamatos éltetése.

Alkalmat és lehetőséget teremtünk a gyermek pozitív érzelmeinek kiváltására.

- A testi szükségletek kielégítésével,
- A derűs, biztonságos környezet létrehozásával
- A „kötődés”-szükséglet kielégítésével

- A megerősítő, elfogadó magatartásával
- Élmények nyújtásával

Egészséges életmódra nevelés

A fejlődést befolyásoló fontosabb tényezők: a veleszületett adottságok, a biológiai érés sajátosságai, a környezet hatásai. A gyermek érésének alapja a családban megszerzett biztonságérzet, majd az óvodában szerzett biztonságérzettel bővül. A kiegyensúlyozott, derűs gyermek, aki biztonságban érzi magát, és a gondozás során testi szükségletei kielégítést nyernek, harmonikusan fejlődik.

A megvalósulás feltételei:

- egészséges óvodai környezet kialakítása
- egészségre nevelés, gondozás

Az egészséges óvodai környezet kialakítása

Az életmód a gyermek és a külső világ állandó egymásra hatásában formálódik, gerincét a mindennapi cselekvések rendje alkotja. A cselekvéssorozatok mindennapi ismétlődésem reprodukciója alakítja a szokásokat. A szokások zavartalan alakításához az óvoda megteremti azt a feltételrendszert, amely a gyermek testi és érzelmi fejlődését szolgálja.

Cél: az egészséges, barátságos környezet kialakítása, amely lehetőséget nyújt a gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítésére.

A szocializálódást segítő nevelés

A szocializálódás alapja a gyermek biológiai fejlődését segítő, gondoskodó környezet kommunikációs kapcsolatrendszere. A hagyományápoló nevelés visszatérő közös tevékenységei, hagyományai megteremtik az együttélés egyedi kommunikációs kapcsolatrendszerét. A hagyományörzés sajátos teret nyújt a gyermek szocializálódásához. Így a játékban megjelenő hagyományápoló tevékenységekben gyakorolja az önkifejezési formáit, a társas érintkezés mintáit, a közös élmények hatásár, valamint megérez a közösség ősi összetartó erejéből. A gyermek ebben az életkorban érzelmi fogékonysága által nem a verbális elemekre, hanem a metakommunikációra érzékeny. Ha a tekintet, a gesztus, a mimika, a testtartás, térköztávolság összhangban áll a szóbeli közléssel, a gyermekben felébreszti a kipróbálás, az utánzás vágyát, a felnőtt viselkedési minta lesz számára.

Cél: az együttéléshez szükséges készségek, jártasságok formálása, amelyek által alapozódnak a szocializálódáshoz erkölcsi, akarati tulajdonság jegyek.

A szocializálódás aktuális szinterei:

- a beszoktatási időszaka
- együttlét a mindennapokban
- óvodai ünnepnapok

Értelmi nevelés

A program játékba ágyazott hagyományőrző tevékenységeivel kínálja a gyermekeknek a változatos cselekvésen alapuló tapasztalatszerzés lehetőségeit. A gyermek tevékenységének az állandóságát a gyermek állandó érdeklődési vágya tartja fenn. A cselekvés során a gyermekben kellemes testi érzés, jóleső belső érzelmek támadnak. Az érzelmek a gyermeki érdeklődés egyik irányító, mozgató ereje, így az érzelmi állapot mindig a cselekvés akarásának elindítója. A gyermek, ami iránt érdeklődik törekszik megismerni, így indul a megismerés folyamata. Érzékszervein keresztül szerzi a tapasztalatokat, az érzelmi benyomásokat. Ugyanígy cselekvésre készíti a mozgás által szerzett tapasztalat, amikor a mozgásöröm készíti az újabb és újabb próbálkozásra. Ezek az érzékszervi- mozgásos sémák tapasztalatai indítják el a tanulás folyamatát. Ezt a tanulási folyamatot felgyorsítja a környezet érzelmi hatástöbblete. A gyermek értelmi képességei fejlődnek.

Az értelmi nevelés célja:

- ✓ A gyermek értelmi képességeinek alapozása, fejlesztése
- ✓ Aktív cselekedtetéssel, az érzelmi hatások felerősítésével eljuttatni a gyermeket a szimbolikus, egocentrikus, gondolkodástól a szemléletes, a tapasztalaton alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig.

Anyanyelvi nevelés

A hagyományőrző szemléletű nevelés tudatosan ráirányítja a figyelmet az anyanyelv szépségeire. A gyakori mondókázás, a mindennapos mesélés, az éneklés, a hagyományápoló tevékenységek gyakorlása által a gyermek intenzívebben részesül az anyanyelv élményében. A

beszédtanulást befolyásolja a gyermek épp idegrendszere, a családi és óvodai környezete. A gyermek óvodába lépéskor különböző szintű „anyanyelvi ismeretekkel” rendelkezik.

Az anyanyelvi nevelés célja:

A gyermek beszédképességének gondozása, fejlesztése. Oldott, derűs légkör megteremtése, amelyben a gyermek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédképessége fejlődik és fejleszthető.

Néphagyomány őrzés a nevelés folyamatában

Ez a program nemcsak a népművészet és a szokásörző jeles napok elemeit öleli fel, hanem a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A néphagyományörző tevékenységeket tartalmilag és időrendileg egységes rendszerbe foglalja. Ennek összefoglaló keretét évszakonkénti rendezésben az „Évkör” adja.

A mindennapok tevékenységébe jól beleilleszkedik a játékeszközök készítése, amit a kézműves műhelyben hozhat létre a gyermek.

Megismerkedhetnek a fazekas mesterséggel, a szövéssel, a nemezeléssel, a kosárfonással, a gyertyaöntéssel, a mézeskalács sütéssel. A mesterségekkel való ismerkedés során megtanulják a régi szerszámok neveit, mire használták a tárgyat, hogyan működikegy szerkezet, milyen természetes anyagból készül pl.: a gyapjú. Az itt készült játékok, emléktárgyak, érdekesebbé, nemesebbé teszik a gyermekek udvari játékát, vagy éppen az ünnep, jeles nap hangulatát. A közösen végzett munka, a közösen létrehozott tárgy mélyebb barátságot kovácsol, nagyobb tekintélye van a közös munkának, az elkészült tárgy is értékesebbé válik a gyermekeknek.

Munkafolyamatokat tanulnak meg, ügyelniük kell a szerszámok használatára, tisztántartására és a rendre. Megtanítja a gyermeket a pontosságra, figyelemre, kitartásra egymással való törődésre. Az óvónők segítségnyújtása közben jó alkalom nyílik a beszélgetésre, népmesék, mondókák, dalok felidézésére. A népszokásokhoz fűzött, az óvónők által elmesélt történetek hatást gyakorolnak erkölcsi ítéleteik alakulására, magatartáskultúrájuk, viselkedésmódjukra.

Az udvari játékok a hagyományápoló tevékenységekkel bővülnek. A természetes anyagokkal való műveletek mellett a dalos játékok, a népi sportjátékok, játszására is sor kerülhet. A dalos játékok a zenei fejlesztésben és az érzelmi nevelésben, a népi sportjátékok az állóképesség, az egészséges küzdőszellem alakításában kapnak fontos szerepet.

A szülőföld szépségének megláttatása, a környezet alakítása, amelyben a gyermek közvetlenül részt vesz, alakítja vizuális látásmódját. Ez az alap, melyre a gyermekek művészetre nevelése épül. A népi kultúra tárgyai, a népköltészet alkotásai a gyermek érzelmein át hatva épülnek be a gyermek ízlésvilágába. Zenei, irodalmi és vizuális nevelése is e „gyökerekből” táplálkozik, amelyek anyaga a népművészet értékes és szép alkotásai.

A mindennapi élet tevékenységei és a jeles napok a néphagyományokban szorosan összetartoznak. Az óvodában megünnepele jeles napokkal színesebbek lesznek a hétköznapiak, és fel lehet kelteni a gyermekek érdeklődését az egyházi és az úgynevezett „zászlós ünnepek” iránt is.

A hagyományörző program sajátos tevékenységei

Fonó

Játszó

Műhelymunka

„Mesterségünk címere”

Népi dalos játék foglalkozás

Az óvoda kapcsolatrendszere

Szervezet neve	Kapcsolattartás formái
Baglyasi Óvodásokért Egyesület	Rendezvények, kirándulások
Baglyasi Barátainak Köre	Rendezvények, előadások
Magyar Vöröskereszt Baglyasi Szervezete	Rendezvények, műhelymunka
Baglyaskő Idősek Otthona	Rendezvények
Ezüstfenyő Idősek Klubja	Rendezvények, kiállítások
Baglyasaljai Jelenlétház	Rendezvények, sportrendezvények
Családok Átmeneti Otthona	Rendszeres kapcsolat tartás

Salgótarján, 2024. január 01

Spagináné Cser Mónika
Tagintézmény-igazgató